

40000, м. Суми, вул. Петропавлівська, 68
тел: +38 (054) 262-58-25
email: s.kondratenko@vkdka.org, веб-сайт: www.vkdka.org

68 Petropavlivska Street, Sumy, 40000 Ukraine
phone: +38 (054) 262-58-25
email: s.kondratenko@vkdka.org, web-site: www.vkdka.org

РІШЕННЯ

про притягнення до дисциплінарної відповідальності

12 червня 2025 року

м. Суми

Дисциплінарна палата кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Сумської області у складі: голови палати Сергеевої С.А., секретаря палати Семиволос І.В., членів палати: Дяченка Ю.В., Маківського О.В., Фомінова Р.М., за участі голови дисциплінарної палати КДКА Сумської області Кондратенко С.Ю., розглянувши на засіданні дисциплінарної палати дисциплінарну справу стосовно адвоката Особа-1 (обліковується в Раді адвокатів міста Києва; свідоцтво № , видане дата Київською міською КДКА; рішення про видачу свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю № від дата), –

встановила:

Рішенням дисциплінарної палати Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Сумської області від 22 травня 2025 року була порушена дисциплінарна справа стосовно адвоката Особа-1 за скаргою Особи-2.

Розгляд дисциплінарної справи було призначено на 16-30 годину 12 червня 2025 року в приміщенні КДКА Сумської області по вул. Петропавлівській, 68 в м. Суми.

Сторони по дисциплінарній справі були належним чином повідомлені про час, дату та місце розгляду дисциплінарної справи.

Скаржник Особа-2. проживає в м. Києві і на засідання дисциплінарної палати прибути не зміг.

Адвокат Особа-1 приймала участь у розгляді дисциплінарної справи 12.06.2025 року в режимі відеозв'язку.

В ході розгляду дисциплінарної справи встановлено:

До КДКА м. Києва звернувся гр. Особа-2. із скаргою відносно дій адвоката Особа-1, які на його думку є неправомірними. Просить притягнути адвоката Особу-1 до дисциплінарної відповідальності. До скарги долучено копії документів на 19 арк. та CD-диск переписки між клієнтом і адвокатом.

У своїй скарзі Особа-2. вказує, що адвокат Особа-1 взяла на себе обов'язки з супроводу справи щодо отримання документів, підготовки та подачі заяви до ПФУ про перерахунок його пенсії.

Згідно Додатку №1 до Договору №3 від 25.03.2021р. за надання правової допомоги Особа-2. зобов'язався сплатити адвокату кошти у розмірі 3500.00 грн. Зазначає, що за усною домовленістю 25.03.2021р. також передав адвокату Особа-1 1300.00 доларів США за надання правової допомоги у цій справі. В подальшому, на вимогу адвоката, перерахував на її банківський рахунок 23 506.60 грн. (копії квитанцій додаються).

На виконання умов договору адвокат Особа-1 зробила запит до ПФУ, ТЦК та СП Київської області та до військового архіву міністерства оборони рб (республіки білорусь), відповіді на які були отримані та надіслані Особа-2.

В подальшому жодних дій зі сторони адвоката Особа-1 на виконання умов договору вчинено не було. На неодноразові звернення Особа-2. та претензію від 05.08.2024р. щодо невиконання умов договору, адвокат Особа-1 посиалась на незадовільний стан здоров'я, сімейні обставини, війну в країні, ліквідацію Окружного адмінсуду м. Києва (копія листа, відео переписки додаються). Особа-2. вважає, що посилення Особа-1 на вказані вище обставини, як на причини не вико-

нання протягом більше трьох років своїх зобов'язань перед Особа-2. не можуть вважатися поважними.

Адвокат Особа-1 надала письмові пояснення на скаргу, в яких заперечує факт будь-яких неправомірних дій по відношенню до скаржника Особа-2. . Вказує, що у скарзі спотворена інформація, яка не відповідає дійсності. Посилання Особа-2 на домовленість про просто перерахунок пенсії істотно відрізняється від обсягу зробленої нею роботи та не відповідає дійсності, не враховані телефонні консультації.

Пояснює, що сума грошей, на яку посилається скаржник, не відповідає дійсності, та не була нею отримана.

Вважає, що нею зроблено більше, ніж домовлялась зі скаржником фактично. Особа-2. не вказав, що у вказану оплату також входила пересилка до Білорусі адвокатських запитів, оплата телефонних дзвінків, пошук організацій та адрес.

Зазначає, що подальша співпраця зі скаржником затрималася за форс-мажорними обставинами: сімейні обставини, воєнні дії, обстріли, тривоги, відсутність електроенергії, відсутність транспортного сполучення, догляд за дітьми, хвороба батьків, смерть батька, хвороба самої Особа-1, допомога військовим. Про все це вона повідомляла скаржника, пропонувала останньому зустрітися, продовжити співпрацю та поновити строк дії договору, проте відповіді не отримала. Також адвокат зазначає, що строк дії договору закінчився 25.03.2022р.

В підтвердження своєї позиції і спростування доводів скаржника адвокат Особа-1 надала копії документів на 99 арк.

Дисциплінарна палата Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Сумської області, ознайомившись із доводами скаржника Особа-2. , письмовими та усними поясненнями адвоката Особа-1 під час розгляду дисциплінарної справи 12.06.2025 р., доданими до матеріалів дисциплінарного провадження доказами, вважає, що скарга підлягає задоволенню, виходячи з наступного:

Згідно ст. 26 ЗУ «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» адвокатська діяльність здійснюється на підставі договору про надання правничої допомоги.

Згідно ст. 27 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» до договору про надання правничої допомоги застосовуються загальні вимоги договірної права.

Зміст договору про надання правової допомоги не може суперечити Конституції України та законам України, інтересам держави і суспільства, його моральним засадам, присязі адвоката України та правилам адвокатської етики.

Стаття 14 Правил адвокатської етики (далі - Правила) містить аналогічні вимоги до договору про надання правничої допомоги.

Згідно ч. 1 ст. 638 Цивільного кодексу України договір є укладеним, якщо сторони в належній формі досягли згоди з усіх істотних умов договору.

Істотними умовами договору є умови про предмет договору, умови, що визначені законом як істотні або є необхідними для договорів даного виду, а також усі ті умови, щодо яких за заявою хоча б однієї із сторін має бути досягнуто згоди.

Верховний Суд у постанові від 07.09.2020 року у господарській справі № 910/4201/19 зазначив, що договір про надання правової допомоги та подані на підтвердження його виконання докази, повинні бути пов'язаними з розглядом конкретної судової справи.

Аналогічну правову позицію наведено у постанові Верховного Суду від 06.03.2019 року у справі № 922/1163/18.

Як вбачається з Договору № 3 від 25 березня 2021р., укладеного між адвокатом Особа-1 та Федоровичем П.І., в договорі відсутні істотні умови, зокрема, не зазначено, що цей договір пов'язаний саме з цивільним провадженням, що стосується надання консультацій, підготовки документів, отримання інформації для збору документів, звернення з адвокатськими запитами, щодо подальшого перерахунку пенсії Особа-2.; не визначено, що є повним виконанням договору. Тобто, зі змісту договору не зрозуміло в чому саме полягає надання правової допомоги адвокатом Особа-1 скаржнику Особа-2.

Таким чином, даний договір не відповідає зазначеним вище нормам діючого законодавства. При цьому, адвокат Особа-1 ніяк не спростовує посилок скаржника про те, що вона не склала та не

подала позовну заяву до ПФУ про перерахунок пенсії Особа-2. А тому слушними є доводи скаржника про невиконання адвокатом своїх обов'язків під час представлення його інтересів.

Відповідно до ст. 29 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» дія договору про надання правової допомоги припиняється його належним виконанням.

Згідно ст. 18 Правил адвокатської етики (далі - Правила) адвокат інформує клієнта щодо ведення дорученої йому справи, у тому числі щодо правової позиції у справі.

Стаття 12-1 Правил визначає, що адвокат повинен бути добропорядним, чесно та гідно виконувати свої професійні обов'язки.

Відповідно до ст. 26 Правил Адвокат зобов'язаний інформувати клієнта про його законні права та обов'язки. Адвокат повинен з розумною періодичністю інформувати клієнта про хід та результати виконання доручення і своєчасно відповідати на запити клієнта про стан його справи. Інформація має подаватися клієнту в обсязі, достатньому для того, щоб він міг приймати обґрунтовані рішення стосовно суті свого доручення та його виконання.

Адвокат Особа-1 не заперечує, що вона не мала можливості продовжити подальшу співпрацю з Особа-2., посилаючись на вказані вище обставини, проте, це не звільняє адвоката від обов'язків надання правничої допомоги клієнту в межах укладеного договору.

Окрім того, скаржник вказує, що за усною домовленістю передав адвокату Особа-1 1300.00 доларів США. Докази передачі даної суми грошових коштів відсутні, хоча адвокат Особа-1 не заперечує цього. Також скаржник надає копії платіжних документів на загальну суму 23506.60 грн., які перерахував адвокату на її банківський рахунок. У свою чергу, адвокат Особа-1 у своїх письмових поясненнях не погоджується із сумою отриманого гонорару, про яку вказує скаржник, вважає, що нею зроблено більше, ніж домовлялись фактично. Проте адвокат не пояснює, яку саме суму гонорару вона отримала від скаржника і чим це підтверджується.

Згідно п. 2.1 Додатку №1 від 25.03.2021р. до Договору №3 від 25.03.2025 р. за надання правової допомоги за цим договором та цим додатком Замовник зобов'язується сплатити кошти в розмірі 3500.00 грн. Згідно п.2.2. Додатку за кожен день представництва інтересів Замовника у суді, прокуратурі, поліції, або в інших органах чи установах, Замовник зобов'язується сплачувати кошти у розмірі 1000 грн. представнику за три дні до представництва у межах м. Києва, у разі необхідності представляти інтереси в іншій місцевості, - за домовленістю між сторонами.

Частиною 2 ст. 30 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» передбачено, що порядок обчислення гонорару (фіксований розмір, погодинна оплата), підстави для зміни розміру гонорару, порядок його сплати, умови повернення тощо визначаються в договорі про надання правничої допомоги. В свою чергу, відповідно до ч. 1 ст. 27 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» договір про надання правничої допомоги укладається в письмовій формі. Отже, гонорар повинен бути визначений письмово.

Таким чином, приходимо до висновку, що дії адвоката Особа-1 щодо обрахування суми гонорару є сумнівними, оскільки між сторонами договору фактично вбачається спір у цьому питанні. Так, фіксована сума гонорару в Договорі №3 від 25.03.2021р. в розмірі 3500.00 грн. є значно меншою, ніж сплачена скаржником адвокату. Сплата клієнтом більшої суми ніде не зафіксована. Додаткової угоди з уточнення розміру гонорару між адвокатом і клієнтом не має.

Відповідно до ч. 1 ст. 901 ЦК України за договором про надання послуг одна сторона (виконавець) зобов'язується за завданням другої сторони (замовника) надати послугу, яка споживається в процесі вчинення певної дії або здійснення певної діяльності, а замовник зобов'язується оплатити виконавцеві зазначену послугу, якщо інше не встановлено договором.

Закон не вимагає складання акту приймання-передачі наданих послуг, але у практиці акт підтверджує факт надання та приймання послуг, що важливо при виникненні спорів, зокрема у випадках, коли йдеться про обсяг, якість чи строки послуг, зокрема і про гонорар.

Принаймні, за таких обставин, адвокат Особа-1 мала б скласти акт виконаних робіт, відобразити обсяг та результати роботи, консультацій, гонорарне питання, тощо, проте не зробила цього.

Таким чином, приходимо до висновку, що відсутність в договорі про надання правничої допомоги конкретного предмету договору, не інформування клієнта щодо ведення дорученої йому справи, відсутність чітко визначених умов щодо гонорару, свідчить про неналежне виконання адвокатом Особа-1 своїх професійних обов'язків.

Враховуючи не виконання адвокатом обов'язків, передбачених договором, відсутність звітування про обсяг та результати роботи, а також пояснення адвоката Особа-1 щодо наміру виконувати обов'язки за договором не зважаючи на закінчення терміну дії договору, вважаємо, що порушення з боку адвоката продовжується у часі, має триваючий характер, а тому строк притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності не сплив і починає обчислюватися з моменту припинення такого порушення.

Проаналізувавши зазначені обставини та оцінивши усі докази у справі, дисциплінарна палата КДКА Сумської області вважає встановленим порушення адвокатом Особа-1 Присяги адвоката України, ст.ст. 26, 27, 29, 30 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», ст.ст. 12-1, 18 Правил адвокатської етики, що у відповідності до ст. 34 ЗУ «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» є підставою для притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності.

Відповідно до ч.1 ст.33 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» адвоката може бути притягнуто до дисциплінарної відповідальності у порядку дисциплінарного провадження з підстав, передбачених цим Законом.

Статтею 34 Закону передбачено, що Підставою для притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності є вчинення ним дисциплінарного проступку.

Дисциплінарними проступками, згідно частини 2 ст. 34 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», є: 1) порушення вимог несумісності; 2) порушення присяги адвоката України; 3) порушення правил адвокатської етики; 4) розголошення адвокатської таємниці або вчинення дій, що призвели до її розголошення; 5) невиконання або неналежне виконання своїх професійних обов'язків; 6) невиконання рішень органів адвокатського самоврядування; 7) порушення інших обов'язків адвоката, передбачених законом.

Статтею 35 ЗУ «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» передбачено, що за вчинення дисциплінарного проступку до адвоката може бути застосовано одне з таких дисциплінарних стягнень: 1) попередження; 2) зупинення права на заняття адвокатською діяльністю на строк від одного місяця до одного року; 3) для адвокатів України - позбавлення права на заняття адвокатською діяльністю з наступним виключенням з Єдиного реєстру адвокатів України, а для адвокатів іноземних держав - виключення з Єдиного реєстру адвокатів України.

Адвокат може бути притягнутий до дисциплінарної відповідальності протягом року з дня вчинення дисциплінарного проступку.

Згідно ст. 66 Правил адвокатської етики, за порушення Правил адвокатської етики до адвоката можуть бути застосовані заходи дисциплінарної відповідальності в порядку, передбаченому чинним законодавством про адвокатуру та адвокатську діяльність, а також актами Національної асоціації адвокатів України.

Відповідно до ст.67 Правил адвокатської етики при застосуванні дисциплінарних стягнень за порушення Правил адвокатської етики дисциплінарні органи адвокатури мають виходити із загальних засад юридичної відповідальності, зокрема, повинні застосовувати заходи дисциплінарної відповідальності лише за винні правопорушення.

Визначаючи вид дисциплінарного стягнення, приймаються до уваги обставини вчинення проступку та його наслідки, особа адвоката Особа-1

На підставі викладеного, відповідно до ст.ст. 33,34,36-39,41 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», дисциплінарна палата Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Сумської області одногосно (члени палати, які беруть участь у засіданні та приймають участь у голосуванні), -

вирішила:

1. Притягнути адвоката Особу-1 за вчинення дисциплінарного проступку до дисциплінарної відповідальності із застосуванням дисциплінарного стягнення у виді попередження.
2. Рішення про притягнення до дисциплінарної відповідальності направити адвокату Особі-1 за місцем реєстрації, яке зазначене в Єдиному реєстрі адвокатів України, або направити на електронну адресу, зазначену в профайлі адвоката.
3. Дане рішення про притягнення до дисциплінарної відповідальності направити особі, яка ініці-

ювала дисциплінарне провадження – Особі-2, адреса.

Відповідно до ч.1 ст. 42 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» рішення дисциплінарної палати Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Сумської області може бути оскаржено протягом 30 (тридцяти) днів з дня його прийняття до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури або суду. Оскарження рішення не зупиняє його дії.

**Голова дисциплінарної палати
КДКА Сумської області**

С.А. Сергєєва

**Секретар дисциплінарної палати
КДКА Сумської області**

І.В. Семиволос

**Голова Кваліфікаційно-дисциплінарної
комісії адвокатури Сумської області**

С.Ю. Кондратенко